

Fakultet for helse- og sosialvitenskap
OPERASJON BACHELORPRAKSIS, FHS 2019-2020

Samlerapport fra Operasjon bachelorpraksis, FHS 2019-2020

BERGEN
KOMMUNE

Forord

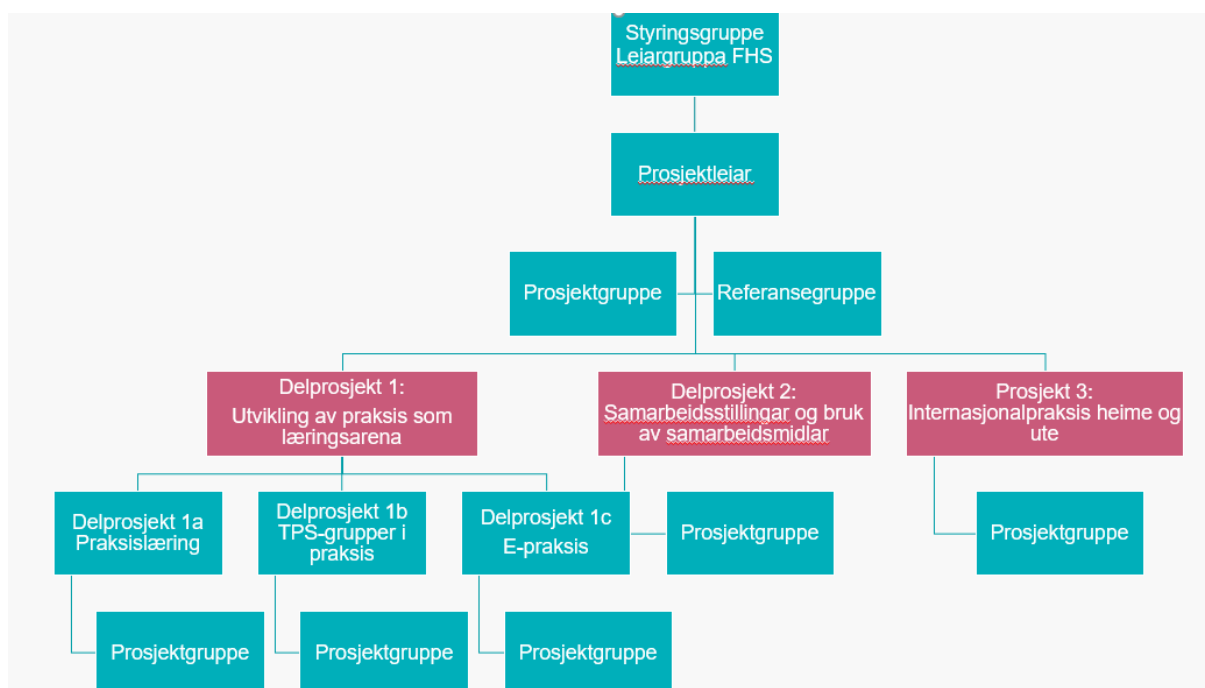
Denne rapporten er prosjektgruppens oppsummering av arbeidet i prosjektet. Prosjektgruppen har hatt det overordnede ansvaret for prosjektet gitt i eget mandat:

- godkjenne prosjektplanene for hvert delprosjekt
- gi tilbakemelding til delprosjektgruppene underveis på rapporter/framlegg i møter etter en oppsatt tidsplan
- godkjenne endelige rapporter fra delprosjektgruppene
- vurdere hva god ressursbruk innebærer, knyttet til praksisplasser nær de fem campusene
- vurdere hva relevante praksisplasser for dagens og morgendagens yrkesutøvere innebærer
- TPS-grupper i praksis ved alle campus
- foreslå modell for fordeling av praksisplasser og eierskap ved FHS

Prosjektgruppen så at ressursbruk, relevante praksisplasser og fordeling av praksisplasser på tvers av campus, måtte drøftes i egen rapport. Gruppen har derfor også skrevet [rapporten om praksisplassdistribusjon](#).

Under er organisasjonskartet og en oversikt over medlemmene i de ulike gruppene.

Organisasjonskart: Prosjekt Operasjon bachelorpraksis FHS 2019-20

Delprosjekt 2, *Samarbeidsstillingar og bruk av samarbeidsmidlar*, ble tatt ut av prosjektet før arbeidet ble startet, på grunn av ressurs- og tidsbegrensninger.

Medlemmer av de ulike gruppene

Lederne av gruppene står først.

Styringsgruppe:

Dekan: Randi Skår
Prodekan for utdanning: Anne Grethe Naustdal
Prodekan for forskning: Alice Kvåle
Instituttleder for helse- og omsorgsvitenskap: Georg Førland
Viseinstituttleder for helse- og omsorgsvitenskap: Dagrun Kyrkjebø
Instituttleder for velferd og deltaking: Svanaug Fjær
Instituttleder for helse og funksjon: Bjørg Norunn Rullestad Hafslund
Administrasjonssjef: Trude Engebretsen
Studieadministrativ leder: Kristin Senneset

Referansegruppe (Fagseksjonsledere på bachelorutdanningene):

Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Institutt for velferd og deltaking	Institutt for helse og funksjon
Marianne Fjose	Irene Vikøren	Margaret Sjøvik
Terje Årsvoll Olsen	Unni Uren Aasen	Eli Eikefjord
Leif-Steinar Alfsvåg	Marita Brekke Skjelvan	Steinar Hummelsund
Else Cathrine Rustad		
Anny Aasprang		

Prosjektgruppe:

Mildrid Jorunn Haugland	Førstelektor, Institutt for helse og funksjon	Bergen
Solveig Laukhammer	Høgskolelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Stord
Liv Berit Thulin	Høgskolelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Bergen
Unni Vågstøl	Førstelektor, Institutt for helse og funksjon	Bergen
Unni Myklebust Ådland	Høgskolelærer, Institutt for velferd og deltaking	Bergen
Anne Charlotte Skahjem	Rådgiver, Praksisadministrasjonen	Bergen
Astrid Toft	Daglig leder KS Vest- Norge	Bergen
Helga Karin Kvalevaag	Sykepleier med praksisansvar, Haugesund Sykehus/ Helse Vest	Haugesund
Vivian Grahl- Madsen	Fagansvarlig, NAV	Bergen
Bergljot Sundfør	Seniorkonsulent, sekretær for gruppen	Haugesund

Delprosjekt 1a:

Unni Vågstøl	Førstelektor, Institutt for helse og funksjon	Bergen
Karen Johanne Vae	Førstelektor, Institutt for helse og omsorgsvitenskap	Haugesund
Hilde Søreide	Høgskolelektor, Institutt for helse og omsorgsvitenskap	Førde
Elisabeth Ersvær	Førsteamanuensis, Institutt for sikkerheit, kjemi og bioingeniørfag	Bergen
Irene Nygård	Høgskolelektor, Institutt for sikkerheit, kjemi og bioingeniørfag /bioingeniørutdanningen (Vara)	Bergen
Marita Brekke Skjelvan	Høgskolelektor, Institutt for velferd og deltaking	Sogndal

Berit Njøs	Høgskolelektor, Institutt for velferd og deltaking (Vara)	Sogndal
Merete Andersen-Baars	Seniorkonsulent, praksisadministrasjonen	Bergen
Deborah Mae Bayona Håven	Sykepleiestudent	Bergen
Caroline Izabel Martins Aschim	Student, sosialt arbeid	Bergen
Hilde Nesse	Rådgiver/ utdanningsseksjonen, Helse Bergen	Bergen
Kjersti Kvamme	Rådgiver/Sykepleier, Etat for Hjemmebaserte-tjenester, Bergen Kommune	Bergen
Kari Helene Hovland	Rådgiver/Sykepleier, Etat for sykehjem, Bergen Kommune	Bergen

Delprosjekt 1b:

Sissel Johansson Brenna	Høgskolelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Bergen
Helga Kristin Kaale (aug-sept 2019) / Kari Fredheim (sept. 2019-febr 2020) / Bergliot Strøm fra febr. 2020)	Institutt for helse og funksjon	Bergen
Inger Solheim	Høgskolelektor, Institutt for velferd og deltaking	Bergen
Aina Helen Løberg	Høgskolelektor, Institutt for velferd og deltaking	Bergen
Edith Blåsternes	Høgskolelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Bergen
Bente Kvilhaugsvik	Førstelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Stord
Sølvi Eide Lunde	Høgskolelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Haugesund
Unni Uren Aasen	Høgskolelektor, Institutt for helse og velferd	Sogndal
Irene Aasen Andersen	Førstelektor, Institutt for helse- og omsorgsvitenskap	Førde
Turid Aarhus Braseth	Høgskolelektor, Institutt for sikkerheit, kjemi- og bioingeniørfag,	Bergen
Anne Charlotte Skahjem	Rådgiver, Praksisadministrasjonen, deltok på aktuelle møter	Bergen

Delprosjekt 1c:

Terje Årsvoll Olsen	Førstelektor, Helse og omsorgsvitenskap	Bergen
Irene Helland Vikøren	Høgskolelektor, Institutt for velferd og deltaking,	Bergen
Adrian Wetlesen Gran	Høgskolelektor, Institutt for helse og funksjon	Bergen
Gry Sjøholt	Førsteamanuensis, Institutt for sikkerheit, kjemi og bioingeniørfag	Bergen
Siv Kjersti Schmidt	Seniorkonsulent i praksis	Sogndal
Ivar Rosenberg	Prosjektleder e-læring	Bergen
Kristine Kvinge	Spesialkonsulent ikt Helse Bergen	Bergen
Siv Rosvik	Konsulent - Helse Bergen	Bergen
Amalie Bergh Iversen	Sykepleiestudent	Bergen
Ingvild Støldal	Sykepleiestudent	Bergen

Delprosjekt 2: Denne arbeidsgruppen ble ikke oppnevnt

Delprosjekt 3:

Mildrid Haugland	Førstelektor, Institutt for helse og funksjon	Bergen
Bente Albrigtsen	Høgskolelærer, Institutt for helse og omsorgsvitenskap	Bergen
Lene Strøm	Høgskolelektor, Institutt for helse og omsorgsvitenskap	Haugesund
Nina Rydland Olsen	Førsteamanuensis, Institutt for helse og funksjon	Bergen
Hege Aarlie	Høgskolelektor, Institutt for velferd og deltaking	Bergen
Torunn Stornes Kittelsen	Seniorrådgiver, Avdeling for forskning, internasjonalisering og innovasjon	Haugesund
Eve Therese Hitland	Fakultetsadministrasjon ved FHS (ut april)	Bergen
Cecilie Bøyum Solberg	Seniorkonsulent, Studieadministrasjonen (fra mars)	Stord
Sandra Larsen	Sykepleiestudent	Bergen
Ida Hobæk Hovland	Radiografistudent	Bergen

I rapporten blir det snakket om bachelorutdanninger ved FHS. Bioingeniørutdanningen er ikke del av FHS, men FIN. Men, i dette prosjektet er denne utdanningen inkludert, så når det står FHS så er Bioingeniørutdanningen tatt med dersom ikke noe annet er skrevet.

Tittel:	Samlerapport
Forfattere:	Mildrid Jorunn Haugland, Vivian Grahl-Madsen, Helga Karin Kvalevaag, Solveig Laukhammer, Unni Myklebust Ådland, Anne Charlotte Skahjem, Bergljot Sundfør, Liv Berit Thulin, Astrid Toft, Unni Vågstøl
Dato:	16.09.2020

Innhold

Prosjektets sammensetning og organisering, mandat og arbeidsform.....	8
Bakgrunn	8
Prosjektets sammensetning og organisering.....	9
Mandat.....	9
Prosjektets arbeidsform	9
Sammendrag fra alle rapportene	11
1. Rapport - Praksisplassdistribusjon.....	11
Anbefaling om videre arbeid	11
2. Rapport - Delprosjekt 1 a: Praksislæring	12
a) Ulike modeller for praksislæring med rolle- og oppgavefordeling	13
b) Digitale verktøy i veiledning.....	13
c) Lærings- og vurderingsformer	13
d) Digitalt vurderingsskjema.....	13
e) Digital evaluering av praksis.....	14
Anbefalinger om videre arbeid.....	14
3. Rapport - Delprosjekt 1 b: TPS- grupper i praksis.....	14
Anbefalte modeller.....	14
Forankring i fakultet og studieprogram	14
Anbefalinger om videre arbeid.....	15
4. Rapport - Delprosjekt 1 c: E-praksis	15
Hva har vi av nett ressurser i dag og hvor tilgjengelige er de?	15
Hva foreslår vi?	16
Anbefalinger om videre arbeid.....	17
5. Rapport - Delprosjekt 3: Internasjonalisering – praksis	17
Nasjonale og internasjonale føringer	17
Avtaler	17
Ledelsesforankring	18
Studentmobilitet ut	18
Studentmobilitet inn	19
Anbefalinger om videre arbeid.....	19
6. Notat: Digital rettleiing og vurdering av studentar i praksis haust 2020 (veileder).....	20
Planlegging av digital møte	20
Oppretting av møter.....	20
Ulike møter.....	20

Videre arbeid	22
Ressurslitteratur	23
Artikler	23
Rapporter	23
Veiledere	24
Lover	24
Forskrifter	24
Stortingsmeldinger	25
Nettsider	25

Vedlegg (du finner alle [her](#)):

1. Samlerapport for prosjektet
2. Praksisplassdistribusjon
3. Delprosjekt 1a: Praksislæring
4. Delprosjekt 1b: TPS-grupper i praksis
  - Vedlegg: Mal for informasjonsskriv om TPS i praksis
5. Delprosjekt 1c: E-praksis
6. Delprosjekt 3: Internasjonalisering – praksis
  - Vedlegg: Forslag til studentevaluering av utveksling
7. Digital rettleiing og vurdering av studentar i praksis haust 2020
  - Vedlegg: Veileder
8. PP-presentasjon av praksisprosjektet
9. PP-presentasjon, oppsummering, anbefalinger og videre arbeid

Prosjektets sammensetning og organisering, mandat og arbeidsform

Bakgrunn

I følge Statistisk sentralbyrå (SSB) vil det fremover være et økende behov for profesjonsutøvere innen helse- og sosialfag. Helsetjenestene endrer seg med færre liggedøgn i spesialisthelsetjenesten, mer poliklinisk behandling, og en forskyving av behandlingstilbudet mot kommunehelsetjenesten. Samtidig er det kommet nye nasjonale retningslinjer, og det er blitt utviklet nye studieplaner som skal tre i kraft fra studieåret 2020-21. Studiebarometerundersøkelsen peker på faktorer ved praksisstudiene som kan bli bedre. I tillegg har Fakultet for helse- og sosialvitenskap (FHS) etter sammenslåingen, fem studiesteder som skal samarbeide tett med praksisstedene om utdanning av studenter. FHS har som mål å utdanne dyktige profesjonsutøvere og siden praksisstudiene utgjør en stor del av utdanningene, er det viktig at kvaliteten er god samtidig som kostnadene ved praksisstudiene må være innenfor de rammene som er tilgjengelige. Praksis er derfor en sentral del av alle bachelorutdanningene ved FHS og forankret i forskrifter. Se [PPT av praksisprosjektet for mer informasjon](#).

Operasjon- bachelorpraksis FHS 2019- 2020 ble opprettet 20. juni 2019 og startet 1. august 2019 ved FHS, Høgskulen på Vestlandet (HVL), og hensikten med prosjektet var:

- Utvikle og tilrå felles prosesser og tiltak som kan bidra til kontinuerlig kvalitetsutvikling i praksis, sikre relevans, og styrke kommunikasjon og samarbeid mellom FHS og praksissted
- Utvikle lærings- og vurderingsformer i praksis som sikrer god oppnåelse av studentene sine læringsutbytter, og god ressursbruk.

Praksis som læringsarena består av ulike aktører og ulike nivå i samarbeidet:

- Institusjonsnivå: To aktører med egne skrevne og uskrevne lover og regler. Samarbeid gjennom:
  - Avtaler
  - råd og utvalg
  - stillinger/personell
  - prosjekt
  - andre ting
- Gruppe/personnivå: Tre aktører (student, praksisveileder og praksislærer) som har roller/oppgaver i møtet med pasient/bruker. Samarbeid gjennom:
  - studieplan/emneplan
  - plan for praksis/praksishåndbok
  - vurdering
  - evaluering
  - praksisveilederseminar
  - andre ting

Dette prosjektet dreier seg i all hovedsak om gruppe/personnivå og utfordringene knyttet til dette¹. Unntaket er prosjektet om internasjonalisering som også ser på hvilke typer avtaler FHS har, og drøfter dette.

---

¹ Samarbeidsavtaler om utdanning og praksis ved FHS blir jobbet med utenom prosjektet

I prosjektet var det viktig både å se på de ulike aktørene og hva som må til for at praksis blir en god læringsarena, og vurdere hva som må til for å sikre en systematisk, vedvarende kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av praksis.

Se prosjektplan for mer informasjon om prosjektet, og [NOKUT](#) for bakgrunnsmateriale.

Prosjektets sammensetning og organisering

Ansvarlig for prosjektet har vært dekan Randi Skår, og sammen med ledergruppen ved FHS har hun utgjort prosjektets styringsgruppe. Referansegruppen har bestått av fagseksjonslederne ved de respektive bachelorutdanningene ved FHS. Leder av prosjektet har vært Mildrid Jorunn Haugland. Se i *forord* for organisasjonskart og oversikt over medlemmene i de ulike gruppene.

Opprinnelig ble praksisprosjektet delt inn i tre delprosjekt:

1. Utvikling av praksis som læringsarena
2. Samarbeidsstillinger og bruk av samarbeidsmidler
3. Internasjonal praksis hjemme og ute

Delprosjekt 2, Samarbeidsstillinger og bruk av samarbeidsmidler, ble tatt ut av prosjektet før arbeidet ble startet, på grunn av ressurs- og tidsbegrensninger.

Delprosjekt 1 var det største og mest omfattende delprosjektet, og ble delt inn i tre undergrupper for lettere å kunne strukturere og håndtere temaet:

- 1a. Praksislæring
- 1b. TPS i praksis
- 1c. E- praksis

Mandat

Hensikten med prosjektet ble operasjonalisert i et mandat for prosjektgruppen og for hver av undergruppene. Mandatene for delprosjektene er beskrevet i [rapportene](#) fra delprosjektene.

Endring av undervisning ved Covid- 19 oppblomstringen, har ført til at flere av medlemmene i prosjektet er blitt pålagt andre arbeidsoppgaver, noe som har resultert i at arbeidet med prosjektet har blitt amputert, og alle deler av mandatet er derfor ikke besvart i denne omgang. Dette er redegjort for i de ulike delrapportene.

I mai fikk prosjektleder, delprosjektgruppe 1a, representanter fra VID, Haraldsplass Diakonale Sykehus, og en student i oppdrag å utarbeide et notat med tilhørende retningslinjer for digital veiledning og vurdering av studenter i praksis høsten 2020. Denne veilederen skal være en hjelp dersom praksislærer ikke kan besøke praksisplassen. Prosjektleder har i tillegg, pga. praksisprosjektet, vært FHS sin representant i arbeidet til Helse Vest med utvikling av Kompetanseportalen. Dette arbeidet er per august enda ikke avsluttet.

Prosjektets arbeidsform

Prosjektet opprettet en Teamsgruppe der alle medlemmene, samt styrings- og referansegruppen ble invitert inn. Der ble informasjon, dokument og litteratur delt. I tillegg er det laget en åpen nettside med aktuell informasjon. Videre arrangerte prosjektgruppen et praksisseminar den 5. februar i Bergen, som i tillegg var åpen for deltagelse via nett, der tilsette, samarbeidspartnere og studenter

kom sammen for å diskutere praksis som læringsarena, samt gi innspill til det videre arbeidet i prosjektet. [Her finner du presentasjoner fra seminaret og programmet.](#)

Styringsgruppen har hatt et ønske om å følge opp prosjektet tett, og det har derfor blitt gjennomført ett møte i måneden med prosjektleder Mildrid Jorunn Haugland, totalt 8 møter. Referansegruppen har blitt holdt oppdatert om prosjektets utvikling og fått mulighet til å gi innspill gjennom Teams og praksisseminaret. Planen var å samle referansegruppen i mai/juni til et seminar. Men, pga den spesielle situasjonen i vår måtte den samlingen utgå. Resultatene fra prosjektet skal presenteres på en utvidet ledersamling høsten 2020.

Prosjektet er presentert for instituttene, i forskergruppen *Utdanningsforskning*, og på en nettverkssamling for helse- og omsorgssjefene i Hordaland. Det er også utviklet en pp-presentasjon som både interne og eksterne samarbeidspartnere kan bruke til å presentere prosjektet og praksisstudiene ved FHS.

Prosjektgruppen har hatt 12 møter, der ett av de var et fysisk heldagsmøte, og de resterende har vært digitale møter. Lederne av delprosjektene har hatt månedlige møter med prosjektleder. De ulike delprosjektene har hatt sine møter. Rapportering på arbeidet er gjort i form av ulike [rapporter](#).

Notatet fra arbeidsgruppen oppnevnt i mai, utgjør punkt 7 i oversikten under:

1. Samlerapport for prosjektet (denne)
2. Praksisplassdistribusjon
3. Delprosjekt 1a: Praksislæring
4. Delprosjekt 1b: TPS-grupper i praksis
  - Vedlegg: Mal for informasjonsskriv om TPS i praksis
5. Delprosjekt 1c: E-praksis
6. Delprosjekt 3: Internasjonalisering – praksis
  - Vedlegg: Forslag til studentevaluering av utveksling
7. Digital rettleiing og vurdering av studentar i praksis haust 2020
  - Vedlegg: Veileder

Noen kartlegginger, som økonomi, er blitt presentert for styringsgruppen underveis da tallene ikke er utfyllende og bare kan brukes i prosessen frem mot en bedre oversikt.

Sammendragene med anbefalinger fra de ulike rapportene er presentert i denne samlerapporten. Fra arbeidsgruppen om digital veiledning er veilederen presentert her da den i kortform gir anbefalingene fra gruppen. For større forståelse av de ulike tematikkene og mer detaljerte anbefalinger, bør rapportene leses.

En av de største utfordringene for alle delprosjektene er at det er mange som ser på praksis både nasjonalt, regionalt og ved HVL. Det har derfor vært viktig å finne ut hva som blir gjort, om og evt. hvor det er overlapp i arbeidet, og hvordan vi kan gjøre utfyllende arbeid, evt. samarbeide. Eksempel på pågående arbeid:

- Nasjonalt: Arbeidslivsportalen, utarbeiding av studentvurderingsskjema i sykepleie
- Regionalt: Kompetanseportalen

- Ved HVL: Avdeling for utdanningskvalitet (vurdering og evaluering), Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt (praksissidene), Avdeling for organisasjonsutvikling og digitalisering (kommunikasjon mellom samarbeidspartnere)

Sammendrag fra alle rapportene

1. Rapport - Praksisplassdistribusjon

Fra studieåret 2020-21 trer nye studieplaner i kraft. Disse er utviklet på bakgrunn av nye forskrifter for helse- og sosialfagutdanningene. Antall studenter ved bachelorstudiene har økt de siste årene og det kommer sannsynligvis til å øke fremover ut fra behovet for disse profesjonsutøverne i samfunnet.

Den største utfordringen i dag er å skaffe nok praksisplasser. For de aller fleste studentene har dette til nå blitt løst før praksisperioden, slik at alle studenter har fått tildelt praksisplass, men for noen studenter har de ikke fått vite hvilket sted de skal ha praksis på før tett opp til praksisperioden. Dersom disse praksisstedene er lokalisert slik at student(ene) må reise vekk og skaffe seg hybel 2 i den korte perioden frem mot oppstart fører dette til store problemer både for studentene, for utdanningsinstitusjonen og for praksisstedet. Og faren for mangel på informasjon og kvalitetssikring er stor. Dette er ikke en ønsket situasjon for noen av partene. Ved noen utdanninger skaffer studentene seg praksisplasser selv. Dette vanskeliggjør kvalitetssikring av plass og praksisveileder. Ved organisering av praksisperiodene må videreutdanning og masterstudiene ses i sammenheng med bachelorstudiet da det noen ganger er overlapp i praksissted og tidsrom. Det har vært ekstra utfordrende å skaffe praksisplasser til internasjonale studenter og spesielt gjelder dette innkommende ikke skandinaviske talende studenter. Flere studenter som vil komme på innveksling i praksis har blitt avvist på grunn av mangel på praksisplasser.

HVL består av 3 tidligere høyskoler med egne retningslinjer og egne avtaler med praksisstedene. Avtalene blir nå reforhandlet til å omhandle en høyskole. Ved HVL er det samme regelverk som styrer praksis, men utdanningene på de ulike campus har allikevel lagt seg på ulike praksis i hvordan dette blir operasjonalisert ut fra hvordan regelverket ble praktisert før. Fra studieåret 2020-21 blir det felles studieplan for flere utdanninger på tvers av campus, det er derfor et behov for å få en felles forståelse og praktisering knyttet til operasjonalisering av regelverket. Dette for at det skal være forutsigbart og likebehandling av studentene når de starter på en utdanning uavhengig av campus, for administrasjonen som skal håndheve regelverket på tvers av utdanning og campus og for faglig ansatte som skal veilede studenter på tvers av campus.

Geografisk område vil variere for de ulike utdanningene. For utdanningene som det er bare en av i regionen vil avgrensningene av geografisk område være mot utdanningene i andre regioner. For utdanninger det er flere av innad i FHS og i regionen, vil geografisk område framkomme i samarbeidet mellom de aktuelle. Se punktene 3.3, 5.2 og 5.4 for mer informasjon.

Fordeling av praksisplasser dreier seg om to ting:

1. fordeling av praksisplasser i tråd med forskrifter og studieplan
2. forståelse og praktisering av særplass- og/eller søknad til et spesielt sted

Anbefaling om videre arbeid

Prosjektgruppen i Praksisprosjektet anbefaler følgende ved distribuering av praksisplasser:

- Det lages en mal for fordeling av praksisplasser slik at forutsigbarhet, likebehandling og åpenhet/transparente løsninger blir tilstrebet. Fordeling av praksisplassene må kunne gjøres

likt og administreres av studieadministrasjonen uavhengig av campus. (Prosjektgruppen har laget forslag til mal, se pkt.6)

- Ved overskudd av praksisplasser på det konkrete geografiske området kan det vurderes å tildele plasser til studenter fra andre campus/andre høyskoler.
- Høgskolen avventer om Arbeidslivsportalen gir føringer på hvordan praksisplasser fordeles. Dersom denne portalen ikke medfører endringer med tanke på dette, anbefales at det lages kjøreregler for hvordan praksisplasser fordeles mellom studentene. Det må være adgang til å avvike fra malen der det er faglige og/eller arbeidseffektive begrunnelser for dette. I fordeling av praksisplassene må det sikres at studentene får den sammensetningen av praksis de må ha for å kunne nå læringsutbyttebeskrivelsene og unngå uønsket personlige erfaringer/forhold knyttet til praksisplassen.
- For studenter og fremtidige søkere blir det viktig at slik informasjon blir gjort tilgjengelig tidlig, allerede i rekrutteringstekster. Utgangspunktet bør være campus der studenten har søkt og kommet inn. Det kan ikke påregnes at praksis skal tilrettelegges på et ønsket sted utenfor geografisk område til den campus en tilhører.
- Studentene bør ha kjennskap til geografisk praksisområde og at dette kan medføre at de kan måtte flytte bort i praksis før de takker ja til studieplassen.
- Dette må også gjelde deltidsutdanninger.

2. Rapport - Delprosjekt 1 a: Praksislæring

Delprosjekt 1 a Praksislæring har inneholdt mange problemstillinger og deloppgaver. Mange av dem er for store til at arbeidsgruppen kan komme med entydige forslag til løsninger på i den begrensede tiden vi har hatt til rådighet. Underveis i arbeidet har vi også erfart at andre aktører både sentralt i HVL, men også nasjonalt har arbeidet med en del av de samme problemstillingene. Dette gjelder spesielt Student vurdering - og digitalisering, og Evaluering av praksisstudier - og digitalisering.

Sentralt i arbeidet med alle underproblemstillingene har vært å klargjøre begrepsbruken innen feltet studenters læring i praksis. Arbeidsgruppen har landet på at det er viktig at begrepene brukes konsistent, og at NOKUT (Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanning) sine forslag til begrepsbruk derfor bør implementeres også i HVL.

- **Administrativ praksiskoordinator** - brukes for å betegne person ved praksisadministrasjonen som er HVL sin kontakt mot praksisfeltet.
- **Faglig praksiskoordinator** – brukes om den faglig ansatte ved HVL som har et ansvar for enten en eller flere praksisperioder eller praksis emner.
- **Praksiskoordinator**- brukes om person i praksisfeltet (kommune eller helseforetak) som organiserer praksis for studenter.
- **Praksisveileder** - brukes om den fagpersonen ansatt på praksisstedet som har det daglige ansvaret for veiledning av studenter i praksis.
- **Praksislærer/kontaktlærer**- brukes om lærer ansatt ved HVL som er tildelt et oppfølgingsansvar for den enkelte student gjennom praksisstudiene

Rapporten følger ellers mandatets problemstillinger med utdrag fra diskusjonene og avsluttes med en oppsummering av de forslagene arbeidsgruppen har kunnet enes om.

Mandatet har vært inndelt i 5 deler:

1a) Ulike modeller for praksislæring og oppgave fordeling, 1b) Digitale verktøy i veiledning, 1c) Lærings- og vurderingsformer, 1d) Digitalt vurderingsskjema og 1 e) Digital evaluering av praksis.

Oppsummerende kommentarer til hvert av hovedpunktene:

a) Ulike modeller for praksislæring med rolle- og oppgavefordeling

Det er viktig/nyttig at alle benytter samme terminologien i omtale av aktiviteter knyttet til praksisstudier samt benevnelsene på personer som er involvert i tilrettelegging og gjennomføring av studentenes praksisstudier.

Arbeidsgruppen foreslår at samarbeidslæring eller såkalt peer learning tas i bruk på alle praksissteder. Studentparene veiledes av en eller to veiledere. Det vil være en styrke for praksisoppfølgingen om det er en dedikert hovedveileder på hvert praksissted.

Samfunnsmessige endring krever nytenkning i bruk av praksisarenaer. Læringsutbyttebeskrivelsene og mulige læringsaktiviteter styrer hvilke praksisarenaer som kan tas i bruk. Det er av avgjørende betydning at praksisfeltet og utdanningen samarbeider om utvikling av emnebeskrivelser med læringsutbytter knyttet til praksisstudier. I videreutvikling av emneplanene bør fokus legges på læringsdesign som sørger for sammenheng mellom læringsaktiviteter før, under og etter en gjennomført praksisperiode. De campusoverskridende utdanningene oppfordres til å samarbeide om videreutvikling av en helhetlig læringsmodell knyttet til praksisstudier.

Praksisveiledning skal gjennomføres av veileder ansatt på praksisstedet og støttes av praksislærer. "Veiledning på veiledning" er en samarbeidsform som anbefales og som legger til rette for et trygt og godt læringsmiljø for studenter og en trygg arbeidssituasjon for praksisveileder og -lærer.

b) Digitale verktøy i veiledning

Betydningen av fysiske møter mellom student, praksislærer og praksisveileder (såkalte trekantsamtaler) er vektlagt som viktig for god læring fra både NOKUT, praksisfeltet, studenter og praksislærere. Digitale møter kan brukes i veiledning dersom det vurderes som nødvendig grunnet smittevern hensyn og eller særlig lang reisevei mellom høgskole og praksisplass.

Kommunikasjonsplattformen som benyttes må tilpasses alle involverte, dvs en må ta hensyn til mulighet for praktisk tilrettelegging, brannmurer og taushetsplikt. I situasjoner der veilednings- eller vurderingssamtaler inneholder pasientinformasjon må man være spesielt aktpågivende og varsom. Trekantsamtaler foreslås benyttet i oppstart, midtveis og ved avslutning av en praksisperiode.

c) Lærings- og vurderingsformer

Sammenhengen mellom læringsformer, praksisorganisering og vurderingsformer må synliggjøres i emnebeskrivelser og praksisdokumenter.

Gruppen har ikke fullført arbeidet med læringsdesign, men oppfordrer de enkelte utdanningsmiljøene til å jobbe videre med dette.

d) Digitalt vurderingsskjema

Arbeidsgruppen presenterer rammer for og forslag til innhold i en vurdering digitalt. Digitale vurderingsskjema kan brukes, men må tilpasses det enkelte emne.

- Vurdering skal gjøres som trekantsamtale med oppstart (forventningsavklaring), midtveis og sluttsamtale. Innholdet må spesifiseres for den enkelte utdanning og periode.
- Vurderingsskjema må være fag- og nivå spesifikt.
- Vurderingsskjemaet basert på læringsutbyttebeskrivelsene for emnet.
- Vurderingsskjema må synliggjøre progresjon.
- Gradering kan vurderes.

- Vurdering bør innebære både egenvurdering og vurdering fra praksisveileder/praksislærer.
- Vurderingsskjemaet skal ha en framover-melding (hva må studenten arbeide videre med for egenutvikling).
- Studenten oppfordres til å levere forrige vurderingsskjema til aktuell ny veileder.
- Løpende skikkethetsvurdering må synliggjøres!

e) Digital evaluering av praksis

Evaluering skal omfatte både; studenters, praksisfeltets og høgskolen sin oppfatning av praksisstudiene. Det må utvikles tilpassede skjema for den enkelte utdanning og den enkelte praksisperiode, forslag til innhold er skisser s. 21-23. Evaluering skal gjennomføres som korte elektroniske/muntlige oppsummeringer etter hver praksisperiode og mer grundige helhetlige evalueringer hvert 3. år. Det er viktig at resultat fra evalueringene blir oppsummert og formildet til de rette instanser både i praksisfelt og høgskole slik at de kan danne grunnlag for forbedringstiltak. Forslag til evalueringsspørsmål fra Bioingeniørutdanningen kan være utgangspunkt for standardiserte elektroniske evalueringsskjema.

Anbefalinger om videre arbeid

- Alle ved FHS bruker anbefalte begrep
- Ha samarbeidslæring på alle praksisstedene
- Utdanningene må jobbe videre med læringsdesign som knytter sammen teori og praksis
- Hver profesjon må utvikle digitale vurderingsskjema ut fra foreslåtte rammer
- HVL må utvikle digitale evalueringsskjema for praksis ut fra forslag til innhold

3. Rapport - Delprosjekt 1 b: TPS- grupper i praksis

Det er utviklet gode modeller for tverrprofesjonell læring både i primærhelsetjenester (TVEPS) og i spesialisthelsetjenesten (TPS i sykehuspraksis). Det er i tillegg utarbeidet mal for informasjonsskriv der ledere og veiledere i helseforetak og kommuner oppfordres til å tilrettelegge for tverrprofesjonelt studentsamarbeid. Modeller og mal for informasjonsskriv legges inn i **Ressursemne for TPS i teori og praksis**, som er opprettet i Canvas (se rapport fra TPS-gruppens oppdrag fra punktene 1 og 3).

Anbefalte modeller

TVEPS er en gjennomarbeidet modell som med noen lokale tilpasninger er prøvd ut på flere HVL-campus. Modellen kan benyttes i hele HVL sitt nærrområde. Modell for TPS i sykehuspraksis (Førdemodellen) er godt tilpasset til Førde sjukehus, og kan tilpasses andre sykehus og helseforetak, og flere utdanninger. Arbeid med videreutvikling av sykehusmodellen for flere helseforetak må følges opp og vil være et viktig supplement til TVEPS, særlig på HVL-campus utenfor Bergen, og for å ivareta utdanninger som ikke har primærhelsetjenesten som sitt kommende yrkesfelt. Dette er også viktig for å kunne ivareta det høye antallet sykepleierstudenter. TVEPS, modell 2 bør prøves ut på Stord og i Sogndal der HVL tilbyr lærer- og barnehagelærerutdanninger i tillegg til helse og sosialfaglige utdanninger.

Forankring i fakultet og studieprogram

Arbeidsgruppen anbefaler at krav til gjennomført TVEPS og til TPS i sykehuspraksis likestilles, og at tidspunkt for gjennomføring gjøres mer fleksibelt i utdanningene. Dette vil ha som konsekvens at det må utredes nærmere hvilket emner vurdering av TPS legges til.

Utvikling og gjennomføring av modeller for tverrprofesjonell læring foregår i dag dels i TVEPS og dels i regi av TPS-arbeidsgruppen. I tillegg har noen utdanninger samarbeidet om andre modeller for tverrprofesjonell læring i praksis.

Vår erfaring med tverrprofesjonell samarbeidslæring er at dette er arbeid som, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt ofte ivaretas av entusiaster med tro på betydningen av tverrprofesjonell samarbeidslæring. Faglig engasjement er avgjørende for gode resultater, men uten tydelig organisatorisk forankring vil det være stor risiko for at gode læringstiltak forsvinner når nøkkelpersoner slutter eller skifter arbeidsoppgaver. Når modellene som er omtalt i denne rapporten legges inn i **Ressursemne for TPS i teori og praksis**, ser vi dette som bidrag til å integrere modellene i utdanningene. Likevel er det etter vår vurdering fortsatt behov for at en tverrprofesjonell og campusovergripende arbeidsgruppe i FHS følger opp anbefalingene som gis i denne rapporten.

Anbefalinger om videre arbeid

- En arbeidsgruppe gis tidsressurs og mandat til å ivareta faglig utvikling og integrering av tverrprofesjonell samarbeidslæring i teori og praksis, og at dette arbeidet ses i sammenheng med HVL sin deltakelse i TVEPS og med faglig og redaksjonell utvikling av ressursemnet som er opprettet i Canvas. I mandatet bør det også inngå at arbeidsgruppen skal være ressurspersoner for egne utdanninger og campus.
- Arbeidsgruppen bes om å følge opp arbeid med kvalifisering av fagpersonalet for veiledning av tverrprofesjonelle grupper. I det arbeidet vil TVEPS og SimaArena være viktige samarbeidspartnere.
- Forankring av TPS-arbeidet i fakultet og studieprogram må avklares.

TPS-gruppens mandat og tidsressurs gjelder for studieåret 2019-2020, men vi følger gjerne opp arbeidet i kommende studieår, i tråd med våre anbefalinger i rapporten.

4. Rapport - Delprosjekt 1 c: E-praksis

Hva har vi av nett ressurser i dag og hvor tilgjengelige er de?

- Canvas - læringsplattformen ved HVL – kun åpen for ansatte og studenter

Dette er den viktigst plattformen for informasjon til studentene i ulike emner. I praksisemnene må en sikre god link til de åpne informasjonssidene om praksis, både de felles og de som er profesjonsspesifikke. Dilemma med disse er at de ikke enkelt er tilgjengelige for eksterne, selv om de kan inviteres inn.

- Samarbeid med universitet og høyskoler – åpen for alle – gjelder Helse Bergen, Helse Fonna og Helse Førde

Dette er en informasjonsside fra Helse Bergen, Helse Førde og Helse Fonna har viktig informasjon som gjelder det å være student. Disse bør kobles inn på HVL sine informasjonssider med lenke.

- <https://www.hvl.no/student/praksis/> - lenker til ulike campus og ulike utdanninger – åpen

Pr i dag er det mye informasjon som er lite tilgjengelig – dette har Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt tatt tak i, i samarbeid med delprosjektgruppen, og forbedring av denne informasjonsflyten er på gang bl.a. ved å lage færre klikk og samle felles informasjon. Avdeling for

kommunikasjon og samfunnskontakt jobber med å få felles sider og sider tilpasset både profesjon og geografi.

Eksternt finnes det også relevante nettressurser:

- Arbeidslivsportalen - Et nasjonalt samarbeidsprosjekt. Utviklingen av dette kan gjøre det unødvendig at vi lager vårt eget.
- Student som skal i praksis på Haukeland
- (Sykepleie) Studentprosessen Helse Bergen <https://www.hvl.no/praksisfeltet/praksisfeltet-i-bergen/praksisstudier-ved-fhs/>
- Kompetanseportalen i spesialisthelsetjenesten gjelder i dag primært LIS legene. Det arbeides med å ta den i bruk for alle helse- og sosialfagutdanningene.

Hva foreslår vi?

Basert på det vi ser nå så trenger vi to hovedplattformer.

Informasjonsplattform - for å sikre informasjonsflyt rundt praksis til studentene, til praksis og veiledere. Og en som kan være en samarbeidsplattform som sikrer at praksis får vite det de trenger om studentene og studiet som skal foregå i praksis og for å sikre at lærere og studenter får vite det de trenger for å være forberedt på å møte veiledere og veiledningssituasjoner i praksis. Målet er å unngå for mange e-poster om det samme, unngå for mange versjoner av samme dokumentet, kanskje det må skilles mellom de med mange profesjoner og kun få studenter?

Rett informasjon til rett person på rett nivå til rett tid – i begge retninger.

Kan praksis få en tilgang til å legge ut informasjon som skal tilfalle studentene?

Vil Arbeidslivsportalen kunne ivareta det?

Utfordringen er de ulike hindringene som finnes for innholdsutveksling mellom HVL og praksistilbydere.

Samarbeidsplattform – det HVL og de ulike praksis arenaene kan utveksle viktig informasjon – Her ser det ut som **Teams** er mest egnet. Dette er i bruk i kommunene nå under Korona-situasjonen. Og det er også mulig å bruke i dialog med Spesialisthelsetjenesten. Dette må imidlertid utprøves og legges til rette for flere bruksområder.

Vi ser for oss at det kan erstatt e-poster som går mellom utdanning og praksis når det gjelder fordeling av praksisplasser. Det kan også brukes som dialogplattform mellom student, praksislærer og praksisveileder både som dokumentutveksler og møterom.

Canvas er i dag etablert som plattform for læringsaktivitet i både teoriemner og i praksisemner. Her foregår dialogen mellom lærer og student. Det er ikke tilgjengelig for eksterne.

Plattformer som er i bruk i høgskolen – usikkert om disse kan utvikles til å kommunisere ut nødvendig informasjon

✘ **Fagpersonweb** - registrering av arbeidskrav

✘ **FS** – registrering av gjennomført praksis

✘ **Wiseflow** – registrering av gjennomført praksis/eksamenskarakter

Anbefalinger om videre arbeid

- Fortsette arbeidet med å systematisere informasjonen som ligger tilgjengelig på HVL sin nettside. Rett informasjon til rett person på rett nivå til rett tid – i begge retninger.
- Avklare om Arbeidslivsportalen kan fungere som en informasjonsplattform
- Det bør primært legges til rette for bruk av Teams som kommunikasjonsplattform.
- Zoom kan også være aktuelt for veiledningssamtaler om det blir vurdert slik at praksislærer ikke kan ha tilgang til praksis (jfr. Eget prosjekt)

5. Rapport - Delprosjekt 3: Internasjonalisering – praksis

I sammendraget vil vi kort gjøre rede for hovedpunktene i rapporten: nasjonale og internasjonale føringer, avtaler, ledelsesforankring og hvilke faktorer som er viktige i studentprosessen ut og inn. I selve rapporten er punktene gjort rede for og drøftet og det er anbefalinger for hvert av punktene. I sammendraget vil anbefalingene være overordna og komme til slutt. Vi anbefaler at rapporten blir lest i sin helhet for å få en oversikt over dette viktige, men komplekse området.

Nasjonale og internasjonale føringer

Samarbeidet innen European Higher Education Area (EHEA) har ført til en rekke indikatorer og standarder som skal lette godkjenning av utdanning på tvers av landegrensene og fremme mobilitet. Gjennom Bolognaprosessen har Norge forpliktet seg til at 20 % av studentene som fullfører en grad skal ha hatt et studieopphold i utlandet. På lengre sikt er målet 50 %. Studentmobilitet med varighet over 3 måneder utløser insentivmidler.

Avtaler

Erasmus-avtaler regulerer studentutveksling innenfor Erasmus-programmet (Europa). Study Abroad-avtaler regulerer studentutveksling som innebærer skolepenger, og er dermed ikke en avtale om gjensidig utveksling. Bilaterale avtaler blir brukt om avtaler utenom Europa. Praksisavtaler hjemme skal også gi opptaksgrunnlag for innkommende studenter. FHS har 156 avtaler (høst 2019) og av disse er 131 med universitet og 25 med praksisinstitusjoner. 95 avtaler er med institusjoner i Europa. I 2019 reiste 15,7 % (129 studenter) av uteksaminerte kandidater ut og 60 kom inn. Dersom 20 % av studentene skulle reist ut og det tilsvarende hadde kommet inn (gjensidighetsprinsippet), ville dette ha utgjort 348 studenter.

Dersom de nasjonale mobilitetskravene skal nås ved hjelp av praksisutveksling må enten antall avtaler økes og/eller antall studenter som reiser på hver avtale økes. Den største utfordringen er knyttet til å skaffe praksisplasser for innreisende studenter. Ved innveksling av studenter til praksis er det svært vanskelig å få avtaler med praksisfeltet om å ta imot studenter som ikke snakker et av de nordiske språkene. Siden det er utfordrende å få praksisplass og praksisveileder til internasjonale studenter, kan en måte å skaffe flere plasser på være at alle studieprogram ved hver enkelt campus forhandler frem avtaler om praksisplasser til internasjonale studenter. Gode systemer for gjensidige avtaler med partnere innen Erasmus programmet ser ut til å være en nøkkel for rekruttering. Poenget med gjensidigheten er å få til en dynamikk i utvekslingen. Ved at FHS sender ut studenter til en partner, og får tilsvarende antall inn fra den samme partneren, reduseres problemet med overbelastning av praksis. Hele Europa deler utfordringene med å skaffe praksisplasser til studenter. For at ikke belastningen skal bli for stor i den enkelte helseregion, er derfor avtalene med Erasmuspartnere basert på få studenter per universitet.

Ved avtaler med universitet er mesteparten av arbeidet i forkant og vertsinstitusjonen følger opp studenten. Ved avtale med praksissted blir utveksling å se på som en praksisavtale bare at den er i utlandet. Økonomien knyttet til de to typene av avtaler vil også variere.

Alle avtalene må kvalitetssikres slik at studentene kan nå læringsutbyttene. De enkleste avtalene å kvalitetssikre er avtalene i Europa siden utdanningsinstitusjonene her har felles system for utdanning (harmonisert) med et felles begrepsapparat. HVL har i tillegg forpliktet seg på å satse på avtaler med EU/Erasmus+ og BRIC landene utenom EU². Det er også mer insentivmidler knyttet til utveksling der.

Ledelsesforankring

Det internasjonale arbeidet er organisert ulikt ved utdanningene. De internasjonale koordinatorene/ansvarlige har ingen formell plass eller ansvar i instituttens understruktur. Det er viktig å få en tydelig faglig forankring av den internasjonale virksomheten i høgskolens kvalitetssystem. NOKUT stiller også krav til at all internasjonalisering, både teori og praksismobilitet, skal innfri læringsutbyttene i emnene som ligger til grunn for endelig gradsangivelse for den enkelte student. Dersom FHS skal lykkes i å ivareta og videreutvikle internasjonaliseringsvirksomheten, bør organiseringen være i samsvar med kvalitetssystemet. Emneorganisering av internasjonaliseringstilbudene med egne emneansvarlige for de internasjonale emnene vurderes derfor som hensiktsmessig.

Studentmobilitet ut

Informasjon og søknad/utvelging

Rekruttering av utreisende studenter foregår gjennom informasjon om utvekslingstilbudene av faglærere og administrasjonen. I tillegg er studenter som har vært på utveksling en stor ressurs som ikke er blitt benyttet fullt ut. Noe informasjon om utvekslingstilbudene finnes på HVL sine nettsider, Canvas³ og ved flere steder blir også informasjon gitt muntlig. Siden antall studenter på utveksling skal økes er det behov for aktiv promotering av utvekslingstilbud.

Forberede studentene til utreise

Det er mange som er involvert i prosessen med å forberede studentene og å legge til rette for utveksling. Etter fusjonen og ny organisering har mange av de administrative fått nye oppgaver. Tydelige rammer og godt samarbeid er derfor ekstra viktig. Det er avgjørende at alle parter har en forståelse for sin rolle og ansvar i denne prosessen, og rolleavklaring mellom partene må være skriftlig. Studentene må forberedes på både kultur, fag og fagutøvelse, praktiske forhold og krav til språkferdigheter.

Oppfølging av studentene under oppholdet ute

Mange av studentene trenger kontakt med faglærer eller administrasjonen ved FHS i løpet av praksisperioden. Dette kan gjelde praktiske, personlige eller faglige spørsmål. Det kan også oppstå krisesituasjoner som må følges opp raskt. Ved krise er det viktig at FHS har en beredskapsplan som omhandler internasjonale kriser. Studentene må også vite hvor og hvem de skal henvende seg til. Oppfølging av faglige spørsmål kan gjøres digitalt av ansatte ved utdanningen. Oppfølging av andre forhold kan gjøres av andre. Men, dette fordrer et transparent og oppdatert system både på hvem som er tilgjengelig og evt. hvem som skal reise til de aktuelle stedene.

Evaluering av oppholdet

² Erasmus+ charter og Erasmus+ policy: <https://www.hvl.no/en/about/>

³ <https://hvl.instructure.com/courses/14743>

I dag skriver studentene en rapport til [internasjonaliseringsadministrasjonen ved Avdeling for forskning, internasjonalisering og innovasjon \(AFII\)](#). I rapporten fokuser studentene mest på bolig og praktisk informasjon. Det er ikke et system for evaluering eller rapportering på andre forhold ved utveksling. Studieprogramrådene får bare rapporter på utveksling dersom dette blir etterspurt.

Arbeidsgruppen har utarbeidet forslag til et evalueringsskjema, som kan brukes av studenter tilknyttet studieprogram ved FHS, som har vært på utveksling. Disse skjemaene kan på sikt danne grunnlaget for en database hvor man samler både rapporter og evalueringsskjemaer fra studenter som har vært på utveksling. I tillegg til studentevalueringsskjema bør det utformes en evaluering for vertsinstitusjon/praksisveileder, faglærere/internasjonale koordinatore/ansvarlige og administrasjonen (FHS og FHII). Siden utveksling vil omfatte minst 20 % av studentene er det viktig at evaluering av tilbudet blir del av kvalitetssikringssystemet ved FHS/HVL.

Studentmobilitet inn

Rekruttering

Rekruttering foregår i dag gjennom gjensidige avtaler/praksistilbud, lærerutveksling, informasjon på HVL sine nettsider for internasjonalisering og gjennom positive omtaler. Det er svært mange flere som må komme på innveksling dersom målet for prosentvist antall og gjensidighet skal nås. Det mangler en tydelig rekrutteringsstrategi slik at det kommer studenter inn på alle utdanninger og på alle campus.

Oppfølging av studentene under oppholdet inne

Studenter som kommer på innveksling har behov for å bli fulgt opp både praktisk, personlig, faglig og være del av et studentmiljø. Dette gjelder uavhengig av når og hvilken campus og utdanning de kommer til.

Evaluering av oppholdet

Arbeidsgruppen har tidligere foreslått at innvekslingstilbudet blir et eget praksisemne og dermed del av kvalitetssikringssystemet. Dette vil sikre en systematisk evaluering som kan gi utdanningen tilbakemelding om forhold som kan forbedre innvekslingstilbudet. Da vil studentene, utdanningsinstitusjonen de kommer fra, praksisveileder, kontaktlærer/internasjonal koordinator/ansvarlige og administrasjon bidra i evalueringen. Som ved utveksling bør evalueringene inngå i en rapport i eksisterende kvalitetssikringssystemet og denne må gjøres tilgjengelig for studentene og samarbeidsinstitusjonen. Studentevalueringene bør også bli del av en database med evalueringsskjema.

Anbefalinger om videre arbeid

- Øke antall avtaler i Europa. Dersom ikke tilstrekkelig antall muligheter i Europa øke andelen avtaler utenfor Europa og spesielt innen satsningsområdene.
- Arbeide for tettere samarbeid med praksisfeltet for å få innreisende studenter i praksis
- Forankre internasjonaliseringsarbeidet i fakultetets struktur og kvalitetssikringsarbeid
- Utnevne en internasjonal ansvarlig på hver utdanning, dersom flere er involvert vil disse utgjøre et team
- Lage en funksjonsbeskrivelse som omfatter alle (faglig og administrative) som er involvert i utveksling
- Opprette egne ut-/innvekslingsemner og sikre kvalitet og stabilitet/bærekraft i disse emnene
- Lage en rekrutteringsstrategi med aktiv, strategisk promotering
- Videreutvikle systemet for krisehåndtering for internasjonale studenter
- Bruke tidligere utvekslingsstudenter i internasjonaliseringsarbeidet

- Oppdatere nettsidene
- Lage retningslinjer om hvordan følge opp studenter i praksis på avtaler med praksisinstitusjon (reise og kommunikasjon)
- Systematisk evaluere og rapportere på utvekslingstilbudet
- Opprette database med evalueringssvarene
- Tilby internasjonale emne om globale forhold på alle utdanninger

6. Notat: Digital rettleiing og vurdering av studentar i praksis haust 2020 (veileder)

Primært skal det planleggjast for fysiske møter mellom student, praksisrettleiar og praksis-/kontaktlærer. Denne retningslinja gjeld for hausten 2020 dersom smittesituasjonen tilseie at det er utfordrande at praksislærer kan vere tilstade på praksisplassen. Dersom pandemien blussar opp igjen fastset beredskapsgruppa om og korleis praksis skal gjennomførast.

Planlegging av digitalt møte

I den digital samtalen er det nokre forhold det er viktig å tenkje på:

- Må ha egna rom for å ivareta sensitiv informasjon, unngå støy og forstyrningar, m.m.
- Må ha egna utstyr (PC med kamera, mikrofonar dersom mikrofon på PC er utilstrekkelig, etc.). Mobil kan nyttast dersom ikkje tilgang til WiFi, evt. koble PC til mobilnettet (delt internett)
- Velg digital plattform som viser fleire personar samtidig
- Velg digital plattform ut frå hensikta med møtet
- Bruk enten Teams, Zoom eller Skype for Business
- Bruk videofunksjonen for å kunne sjå ikkje-verbale kommunikasjon
- Digitale møte krev at ein er førebudd
- Ekstra krevjande og viktig å legge opp til dialog og likeverd i digitale møter

Oppretting av møter

- Student, praksislærer og praksisrettleiar avtaler kva digital plattform dei vil nytte
- Praksislærer opprettar møter
- Oppretting av møte i Zoom eller Teams, er enklast å gjere i Outlook via kalenderfunksjonen og ikona, Schedule a Meeting (zoom) og Nytt Teams-møte (Teams). Møteinvitasjon kan då sendast som om det var eit Skype-møte.

Tilsette utanom HVL/VID kan ha problem med å delta i zoom-møter når dei nyttar arbeidsgjevar si datamaskin. På denne lenka er det ei oppskrift for å kunne delta på møte utan å laste ned appen: <https://nettundervisning.hvl.no/index.php/heim/tilsette/kom-i-gang-med-zoom/gjesteforelesar-i-zoom/>

Ulike møter

a) Møte(r) før praksis/rettleiarseminar

Gjennom digitale møter mellom utdanningsinstitusjon og praksisrettleiarane og digitale møter mellom student, praksisrettleiar og praksislærer ved alle utdanningane, kan praksis hausten 2020 verte meir forutsigelig. Lengda på eit møte bør ikkje overskride 2 timar. Det er HVL og VID som er ansvarlege for desse møta.

Innhaldet kan vere:

- Gjennomgang av relevante delar av studieplan (den enkelte rettleiar har satt seg inn i denne i forkant av møtet)
- Gjennomgang av denne praksisperioden
  - Kva har studentane gjort før praksisperioden?
  - Kva for arbeidsoppgåver er det forventa at studentane skal gjennomføre i praksisperioden?
  - Læringsutbyttebeskrivelsane for den aktuelle perioden
  - Vurderingsskjema- innhald og prosess
- Skikkavurdering ([Her finn du meir om det](#))
- [Rutiner for varsel ved tvil om studenten består praksis](#)
- Ansvar til rettleiar, praksislærer og student
- Spesielle smitteverntiltak

b) «Trekantmøte»- Student(ar), praksisrettleiar og praksislærer (i løpet av 1.-2. veka)

Praksislærer sender invitasjon til digitalt møte til alle involverte.

- Forventingsavklaring
- Gjennomgang av mulige læringssituasjonar på praksisplassen
- Gjennomgang av målsettingsdokumentet til studenten(e)
- Gjennomgang av rutinar for samarbeidet mellom dei tre partane gjennom praksisperioden
- Avtale datoar og evt. innhald for samarbeids-/rettleiingsmøta
- Student sender oppsummering av møtet til alle involverte

c) Møte om midtvegsvurdering

- Følgje skjema ein plar bruke under midtvegsvurdering
- Midtvegsvurderinga skal vere skriftleg og praksisrettleiar, praksislærer og student signerer
- Midtvegsvurdering må synleggjere:
  - Kor langt studenten er komen i forhold til å nå læringsutbytte
  - Evaluering av læreprosessen
  - Korleis studenten skal jobbe for å komme vidare i læreprosessen
  - Utfordringar framover
  - Dersom fare for stryk i praksis:
    - Det skal leggest ein skriftleg, detaljert plan for vegen vidare, og kva studenten må gjere/ forbetre for å kunne stå i praksis.

HVL/VID gjev skiftelig varsel om fare for ikkje bestått praksisperiode til studenten etter dialog med og anbefaling frå praksisrettleiar.

d) Møte om sluttvurdering

- Vurderingssamtale student, praksisrettleiar og praksislærer
- Utfylling av skjema tilgjengeleg på HVL og VID for bruk ved sluttvurdering
- Praksisrettleiar/praksislærer fyller ut skjema og leverer studenten siste arbeidsdag
- Student/praksisrettleiar/praksislærer signerer denne

Ved ikkje godkjent praksis **BØR** det leggst til rette for fysiske eller personleg frammøte/ikkje digitalt møte. HVL/VID har endelig avgjersle på bestått/ikkje bestått praksisperioden.

e) Møte dersom student har fare for ikkje bestått praksis eller skikka til yrket (særskilde behov)

Ved særskilde behov **SKAL** det leggst til rette for fysiske møter, altså ikkje digitale møter. Dersom det ikkje er mogeleg å møtast fysisk på praksisplassen, kan møtet gjennomførast annan stad.

Videre arbeid

I dette prosjektet har det vært viktig å kartlegge hva som finnes og hvordan ting blir gjort for så å drøfte dette opp mot litteratur og erfaringskunnskapen deltagerne besitter. I fortsettelsen bør forskning på praksis inklusiv internasjonalisering prioriteres. Det bør være fra systematiske oversikter til følgeforskning på innovative prosjekt.

I dette prosjektet har vi ikke hatt mulighet til å utdype hva som ligger i partnerskap og gjensidig avhengighet. Partnerskap er mer blitt omtalt som noe som man har, og at det kan komme til uttrykk på ulike måter. Institusjonsansvar fra ledelse til profesjonsutøver i praksis og ved HVL har ikke blitt problematisert nok. Dette gjør at f.eks. avtaler som er inngått om å ta imot studenter kan bli retningsgivende og ikke forpliktene, da de som skal veilede studentene har mulighet til å bestemme at de ikke har tid eller kapasitet til å gjøre det selv om det finnes avtaler. Kompetansebygging kan også bli problematisk når et praksissted lar veiledningen av studenter gå på omgang. Et annet eksempel er uklarhet om hva situasjonsbestemt kunnskap innebærer og dermed veilederansvar.

Prosjektet har bare i liten grad sett på relevans med tanke på *nye* relevante praksisplasser der studentene lærer evnen til å omstille og fornye seg. Og sikre at studentene vil være innovative, attraktive og produktive arbeidstakere som er med på å forme samfunnet også om 20 og 30 år⁴. Dette må gjøres ut fra en læringsdesigntankegang slik at innovative helse- og sosialtjenester blir kombinert med hva studentene skal lære. Dette kan være både tverrprofesjonelt og uniprofesjonelt og kan bare utvikles i tett samarbeid med praksisfeltet som partnere. Å finne nye relevante praksisplasser har blitt svært aktualisert gjennom arbeidet med å tenke alternative praksisplasser pga. Covid-19. [DIKU-utlysning](#) om pilotordning for kommunal praksis i helse- og sosialutdanningene gir også mulighet for å tenke nytt og innovativt.

Prosjektet skulle arbeide med digitale vurderingsskjema. Delprosjekt 1a har sett på vurderingsskjema, men fant det vanskelig å lage en mal som kan brukes på tvers av alle utdanningene og anbefaler at de foreslåtte rammer og innhold blir tilpasset hver utdanning. Det foregår også nasjonale og regionale prosjekt som ser på det samme slik at samkjøring blir viktig.

Et annet viktig arbeid fremover er å formidle funnene og anbefalingene både til tilsette ved FHS og ledere og praksisveiledere i praksisfeltet. Dette for at:

- Mange viktige funn og anbefalinger må synliggjøres og iverksettes
- Foreslåtte endringer blir gjennomført
- Alle involvert i praksisstudiene må forstå kompleksiteten
- Arbeide systematisk med kvalitet i praksisstudiene
- Ledd i omdømmebygging til HVL
- Prosjektet er et godt eksempel på samarbeid mellom utdanningsinstitusjon og praksisfeltet

⁴ [Meld. St. 16 \(2016–2017\) Kultur for kvalitet i høyere utdanning](#)

- Funnene og anbefalingene kan brukes av andre som ser på praksis

I prosjektet er sentrale begrep og roller definert. Det blir viktig at disse begrepene blir brukt i studieplaner, emneplaner og informasjonsskriv. Og at de som er involvert i praksis nytter begrepene. Da er det mulig å få en felles forståelse på tvers av utdanning, campus og praksissted.

Prosjektgruppen synes det er svært bra at det er satt et ekstra fokus på praksis gjennom dette prosjektet. Samtidig som det går tydelig frem av rapportene at kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av praksis er et kontinuerlig arbeid som må foregå i samarbeid med de ulike aktørene slik at det alltid forblir en ferskvare.

Ressurslitteratur

Artikler

- [Aasen Andersen, Bærheim og Hovland \(2017\)](#). Lege- og sjukepleiestudentar sine opplevingar av tverrprofesjonell samarbeidslæring i spesialisthelsetenesta: ein kvalitativ studie
- [Alexandersen, Mathisen og Nakrem \(2014\)](#). En ny praksismodell i sykepleierutdanningen for fremtidens behov?: En Q-metodisk studie av erfaringer med samarbeidslæring i praksisstudiene.
- [Bogsti, Solvik, Engelién, Moen, Nordhagen, Struksnes og Arvidsson \(2013\)](#). Styrket veiledning i sykepleierutdanningens praksisperioder.
- [Bogsti, Nordhagen og Struksnes \(2020\)](#). Veilederne er best egnet til å vurdere sykepleierstudenter i praksis.
- [Christiansen og Bell \(2014\)](#). Peer learning partnerships: exploring the experience of pre-registration nursing students.
- [Fitzgerald, Gibson og Gunn \(2010\)](#). Contemporary issues relating to assessment of pre-registration nursing students in practice.
- Høium og Tørris (2019). [Utvikling av manualbasert verktøy for veiledning av studenter i praksis – et bidrag til å styrke kvaliteten på utdanningen](#). Nordisk tidsskrift for helseforskning Nr 2 – 2018
- [Löfmark og Thorell-Ekstrand 2004](#)). An assessment form for clinical nursing education: a Delphi study.
- [Zhou \(2020\)](#). Assessment of Internationalization of Higher Education: Theoretical Contributions and Practical Implications.

Rapporter

- DIKU: Rapportserie Nr. 5 | 2019 Tilstandsrapport for høyere utdanning 2019: <file:///C:/Users/MHA.HVL/Downloads/Tilstandsrapport%20HU%202019%20web.pdf>
- KS: [FOU-PROSJEKT 164003 Utvikling av kommunen som læringsarena for helse- og velferdsutdanninger \(20.09.2017\)](#)
- KS: [Status kommune 2019. Der folk bor](#)
- NIFU – rapport: [Praksis i helse- og sosialfagutdanningene. En litteraturgjennomgang](#). Rapport 16/2014
- NIFU STEP: [Rapport 21/2009 Borte bra, men hjemme best? Færre norske studenter i utlandet](#) [Jannecke Wiers-Jenssen, Nicoline Frølich, Per Olaf Aamodt og Elisabeth Hovdhaugen](#)
- NOKUT-rapport: ["Til glede og besvær – praksis i høyere utdanning"](#) (2018)
- NOKUT-Samlerapport (operasjon bachelorpraksis); <https://www.nokut.no/prosjekter-i-nokut/operasjon-praksis-20182020/>

- NSD: Nøkkeltall for universiteter og statlige høyskoler 2019: https://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/esdata/2019/nokkeltall_statlige_2019.pdf
- NSF-rapport: [Stor vilje – lite ressurser. En kartlegging av rammebetingelser for veiledning av sykepleiestudenter i kommunehelsetjenesten](#). (2018)
- Rapport fra TPS-arbeidsgruppen HVL, 11.01 2019: Forslag til TPS i nye studieplaner». <https://www.hvl.no/globalassets/vestibylen/dokument/fhs/tps-i-nye-studieplaner-rapport-fra-tps-gruppen.pdf>
- SSB: Arbeidsmarkedet for helsepersonell fram mot 2035: https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/_attachment/385822?ts=16c855ce368
- UHR-rapporten «Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning: PRAKSISPROSJEKTET (2016)
- UiT & UNN – rapport: [Evaluering av ordningen med kombinerte stillinger for helsefaglige utdanninger ved UNN og UiT](#) (2014)

Veiledere

Helsedirektoretat sin veileder for [Kompetansevurdering av leger i spesialisering](#)

Lover

Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven).

Forskrifter

- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften) <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>
- Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet [https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-05-09-1000?q=hogskulen på vestlandet](https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-05-09-1000?q=hogskulen%20pa%20vestlandet)
- Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger, §3 Praksisstudier [https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-09-06-1353?q=felles rammeplan helse og sosialfagutdanninger](https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-09-06-1353?q=felles%20rammeplan%20helse%20og%20sosialfagutdanninger)
- Forskrift om nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-412>
- Forskrift om nasjonal retningslinje for fysioterapeututdanning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-410>
- Forskrift om nasjonal retningslinje for ergoterapeututdanning https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-413/KAPITTEL_9#KAPITTEL_9
- Forskrift om nasjonal retningslinje for radiografutdanning https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-415/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1
- Forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2019-03-15-409>
- Forskrift om nasjonal retningslinje for vernepleierutdanning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-411>
- Forskrift om nasjonal retningslinje for barnevernspedagogutdanning <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2019-03-15-398>
- Forskrift om nasjonal retningslinje for bioingeniørutdanning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-414>
- Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Stortingsmeldinger

- Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/>
- Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Meld-St-7-20142015/id2005541/>
- Meld.St. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-47-2008-2009-/id567201/>
- Meld.St. 26 (2014–2015) Fremtidens primærhelsetjeneste- nærhet og helhet
<https://www.regjeringen.no/contentassets/d30685b2829b41bf99edf3e3a7e95d97/no/pdfs/stm201420150026000dddpdfs.pdf>
- Meld.St. 19 (2018–2019) Folkehelsemeldinga – gode liv i eit trygt samfunn
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-20182019/id2639770/>
- Meld. St. 4 (2018–2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-4-20182019/id2614131/>

Nettsider

- NOKUT – Operasjon praksis: <https://www.nokut.no/prosjekter-i-nokut/operasjon-praksis-20182020/>
- [ePraksis er utviklet for bioingeniørstudentene ved Høgskulen på Vestlandet](#)
- [Radiografipraksis: informasjon om radiografstudenter ved Høgskulen på Vestlandet \(HVL\) sine praksisstudier](#)
- [MOSO i lærerutdanning](#); MOSO er en programvare som integrerer planlegging, observasjon og veiledning.
- [MOSO i sykepleieutdanning](#): Institutt for helse- og sykepleievitenskap ved UiA deltar i praksisprosjektet Jobbvinner KS Agder (kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon). Dette er del av et nasjonalt prosjekt hvor Helsedirektoratet har gitt KS oppdraget om å utvikle tiltak for å rekruttere og beholde personell i kommunehelsetjenesten.
- Pedagogisk TVEPS, er grupperettete tiltak innenfor tema folkehelse, helse og livsmestring (<https://www.uib.no/tveps/123505/tveps-praksis-steg-steg>).
- TVEPS - Senter for tverrprofesjonell samarbeidslæring: <https://www.uib.no/tveps>
- Panorama - strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020)
https://www.regjeringen.no/contentassets/ca08629ce24349aab4c7be35584707a5/f-4418-b_panorama_strategi_nettpdf
- Strategiske mål for utdanningssamarbeidet i Erasmus + (KD 2016)
<https://www.regjeringen.no/contentassets/78043de8d89c44018276773ff17c9680/strategisk-overbygning-erasmus.pdf>
- HVL Erasmus+ charter for Higher Education 2014-2020
<https://www.hvl.no/contentassets/e6a1a97ad05c43a9b48ccc81b29039e7/erasmus-charter.pdf>
- HVL Erasmus policy statement
<https://www.hvl.no/contentassets/e6a1a97ad05c43a9b48ccc81b29039e7/erasmus-policy-statement-2018-2021.pdf>

- [Assessment of Internationalization of Higher Education: Theoretical Contributions and Practical Implications By: Jiangyuan Zhou, * Stockton University 2017](#)
- HVL: Handlingsplan for internasjonalisering 2021-2023
- <https://www.regjeringen.no/contentassets/31af8e2c3a224ac2829e48cc91d89083/orientering-om-statsbudsjettet-2020-for-universitet-og-hogskular-til-publisering.pdf>
- <https://dbh.nsd.uib.no/statistikk/>
- https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/sdg_oversikt/id2505654/
- <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/det-norske-og-det-europeiske-kvalifikasjonsrammeverket-kobles-sammen/id2581119/>
- <https://lovdata.no/static/NLX3/32013I0055.pdf>
- <https://www.sikresiden.no/paareise>
- [Arbeidslivsportalen](#) - *Et nasjonalt samarbeidsprosjekt*. Utviklingen av dette kan gjøre det unødvendig at vi lager vårt eget.
- [Student som skal i praksis på Haukeland](#)
- [Kompetanseportalen](#) i spesialisthelsetjenesten gjelder pr i dag primært LIS legene.